

De Stelling: ‘De sector moet stoppen met het plaatsen van bijenhôtels; het grenst aan greenwashing’

Voor het merendeel van de Nederlandse bijensoorten – zo’n tachtig procent – is een bijenburcht een geschikter alternatief dan het bekende bijenhôtel. Deze wilde bijen nestelen in zelf gegraven gangen in de bodem en mijden de holle stengels en boorgaten van hotels vaak volledig. Toch worden die laatste nog steeds veel geplaatst in tuinen, parken en het openbaar groen. Volgens sommige ecologen grenst dat aan greenwashing: het wekt de indruk dat men iets goeds doet voor biodiversiteit, terwijl het voor de meeste soorten weinig oplevert.

Auteur: Heleen Kommers

Een bijenburcht biedt wel echt nestelgelegenheid, volgens diezelfde ecologen. Volgens anderen helpen we insecten beter met een ander maai-beleid of andere vegetatie. We peilden de reacties in de sector.

BE SOCIAL
Scan, lees & deel!

Henk Vlug
(Insect Consultancy)

‘In een natuurlijke omgeving zijn bijenhôtels overbodig’

‘Altijd ecologen betrekken bij het plaatsen van insectenvoorzieningen’

‘Het plaatsen van bijenhôtels is alleen zinvol als ook de omgevingsfactoren geschikt zijn voor de insecten waarvoor deze voorzieningen bedoeld zijn, zoals wilde bijen en andere vliesvleugeligen. Zonder een aangepaste omgeving – met geschikte nestgelegenheden en voedselbronnen – kan het plaatsen van dergelijke hotels worden gezien als greenwashing. Gemeenten en bedrijven wekken dan de indruk ecologisch verantwoord bezig te zijn, terwijl er feitelijk weinig wordt bereikt. Daarom zouden er altijd ecologen betrokken moeten worden bij de besluitvorming over het plaatsen van insectenvoorzieningen. In een natuurlijke omgeving zijn bijenhôtels overbodig. Dergelijke gebieden bevatten van nature al geschikte nestplaatsen, zoals dood hout, omgevallen bomen met kluit en ruigte. Insecten maken daarin zelf hun nesten onder optimale omstandigheden. Zo’n omgeving biedt bovendien voldoende voedsel en is daardoor ecologisch veel waardevoller dan kunstmatig ingerichte plekken met bijvoorbeeld bloemenmengsels.’

‘Bloembollen trekken nauwelijks insecten aan’

‘De term biodiversiteit wordt vaak onzorgvuldig gebruikt. Een paar bloemsoorten of -bollen leveren slechts een beperkte bijdrage aan het behoud van de meer dan 40.000 insectensoorten in Nederland. Bovendien blijkt uit onderzoek dat bloembollen nauwelijks insecten aantrekken en dus niet effectief zijn tegen plagen zoals de eikenprocessierups, hoewel sommige bedrijven dit beweren. Tenslotte verschilt de insectenfauna in boomkronen sterk van die op de bodem. Bermen met bloemen dragen wel bij aan biodiversiteit, maar niet aan het bestrijden van boomplagen.’

Karin Albers
(Geeft ecologische cursussen, is spreker en dagvoorzitter, Naturio)

‘Bepaalde insectensoorten nemen toe dankzij insectenhotels’

‘Beweer niet dat je de biodiversiteit redt’

‘Beweer niet dat je de biodiversiteit redt met een insectenhotel. Helemaal onzinnig zijn ze echter ook niet, want in theorie kan zo’n vijftien procent van de wilde bijen er gebruik van maken. Een góéd hotel is dan wel een voorwaarde. De gaten moeten diep en groot genoeg zijn, maar ook glad, anders worden de insectenvleugels beschadigd. Dingen als dennenapels hebben weinig nut; gebruik liever leem. En plaats het in de zon. Ik heb hierover een factsheet op mijn site geplaatst. Bepaalde soorten, zoals de rosse metselbij, doen het erg goed dankzij insectenhotels.’

‘Dan snapt iedereen waarom je het doet’

‘Insectenhotels zijn ook nuttig in het kader van educatie, bewustwording, communicatie en visualisatie van het belang van insecten. Als je mooi gefaseerd maait, of een stuk grond natuurvriendelijk inricht en daar een insectenhotel bij plaatst, snapt iedereen waarom je het doet. Dan belt men niet dat de gemeente een stuk vergeten is te maaien. De insectensoorten die in de hotels zitten, steken niet, dus het is niet riskant om kinderen ermee in contact te laten komen. Bedrijven die de natuur door de mangel halen en vervolgens een insectenhotel plaatsen, doen dat voor de Bühne. Ik heb een hekel aan greenwashing en ik snap de ergernis, maar het probleem is de greenwashing, niet het insectenhotel.’

Tanja van der Knoop
(Oprichter en eigenaar Blooming Buildings)

‘Altijd zit er een commercieel verhaal achter’

‘De natuur en biodiversiteit vragen niet om producten’

‘Sedumdaken, waterbuffering, insectenhotels ... altijd zit er een commercieel verhaal achter. Producten zijn gemakkelijk te vermarkten, maar de natuur en biodiversiteit vragen niet om producten. Het gaat om goede condities en beplanting: de juiste plant op de juiste plaats in de juiste grond. Omdat men daar schrikbarend weinig van afweet, zoekt men het in producten en makkelijke, afvinkbare oplossingen. Bedrijven betalen jaarlijks duizenden euro’s voor een kast met honingbijen op hun dak, waar verder niets voor de beestjes te halen valt. De honingbij komt van nature nauwelijks voor in de stad en verdringt de meer dan driehonderd soorten wilde bijen in Nederland. Daar is volop geld voor, maar bij renovatieplannen van sociale woningbouw wordt vergroenen vaak als luxe gezien.’

‘Planten zijn het insectenhotel’

‘In stedelijk gebied wordt overal hetzelfde geplant: funest voor de biodiversiteit. ‘Annabelle’-hortensia’s, anemonen en *Liriope* ... dat soort vegetatie. Wij gebruiken minstens honderdvijftig inheemse en uitheemse plantensoorten. We bekijken het geheel: welke uitstraling en kleuren wil men, welke grondsoort is er en wat zijn de andere condities ter plaatse? De duizenden plantensoorten waarmee wij werken, vormen het insectenhotel. Zelfs in een gevelborder van een meter breed kun je zorgen voor schuilplaatsen, voor insecten én andere kleine diersoorten. Schoffel niet, zodat je ook het bodemleven niet verstoort. De bodem wordt meestal compleet vergeten, maar die hoort ook vol insecten te zitten; die hebben daar een functie. Wormen horen in de bodem, niet in een wormenhotel.’